

nek a kormány kezében, akkor mit keresnek önök itt? El innen e padokból, miniszter urak!

Madgearu végül azt a kérdést terjesztette elő, hogy milyen pénzből fizeti ki a kormány a kártérítésre szánt milliókat.

Bukarestből jelentik: A hadbíróság meghozta ítéletét a tüntelő diákok bűnyüében. Lazarescut, Dumitrescut, Livowschit és Marinescut 10 napi fogságra, Pajut, Stojescut egyhavi fogságra, Prajescut kéthavi fogságra, Funidescut és Arzenescut pedig öthavi fogságra ítélte.

Amerikai tiltakozás.

Washingtonból jelentik a New York Timesnak: A vallási kisebbségek jogaiért küzdő bizottság, amelyben valamennyi felekezet képviselve van, küldöttség útján határozatot nyújtott át kellogg államtitkárnak. A határozatban a bizottság tiltakozik az ellen, hogy a román

kormány megtűri a diákok szervezett garázdálkodásait a zsidó kisebbség ellen.

Párisi tiltakozás.

Páris, december 24. Az Ere Nouvelle közli a republikánus és szocialista egyetemi akció ligának tiltakozását a romániai zavargások ellen. A tiltakozás a legélesebb szavakkal bélyegzi meg a romániai diákok és diáklányok gyűlöletes vadságát, amely fosztogatásokban és gyilkosságokban jutott kifejezésre a hatóságok nemtörődömsége miatt. A határozat felszólítja a román kormányt a megfelelő megtorló rendszabályok alkalmazására és felkéri a Népszövetséget, mint amely a nemzeti kisebbségek védelmével és a világbéke fentartásával van megbízva, hogy lépjen közbe az üldözések megakadályozása végett.

A határozati javaslat a francia közvéleményt felszólítja az életbiztonság megóvására Romániában.

lőtt ugyanis természetes volt, hogy szabálytalanságot csakis zsidóvallású egyetemi polgárok követhetnek el. Abban az időben az első évfolyam ideiglenes engedéllyel beiratkozott hallgatója volt Fried Flóra, egy régebben elhunyt tekintélyes szegedi kereskedő leánya, aki a szegedi leánygimnáziumban preclare prematurus eredménnyel tette le az érettségét. Ez a fiatal leány volt a gimnázium első növendéke, tanárai büszkék voltak rá, tudásával, szorgalmával már az első osztályban kivívta magának a legelső helyet, amelyet azután mindvégig meg is tartott.

A hullabotrány után nem volt nyugta a szegedi egyetemen. Felvételét nem véglegesítették és így a numerus clausus című törvény nagyobb dicsőségére külföldre kellett mennie, hogy elkészülhessen arra az életpályára, amelyre hivatást érzett magában és képességet is.

Bajorországba ment és a würtzburgi egyetemre iratkozott be. Beiratkozása után nyomban kollokviumra jelentkezett, professzorai azonban le akarták beszélni. Aggodalmaskodtak, hogy közepes nyelvtudásával megfelelőhessen a bajor egyetemen magyar nyelvű tankönyvekből szerzett tudása alapján. Fried Flóra azonban ragaszkodott elhatározásához és a bajor egyetem professzorai vizsgára bocsájtották. A vizsgán kifogástalanul megfelelt mindenkiből úgy, hogy egyik professzora a kollokvium után csodálkozva jegyezte meg:

— So muss man sich vorbereiten!

Azóta öt teljes esztendő múlt el. A szegedi egyetemről száműzött orvostanhallgató csendben, szorgalmasan tanult tovább. Összes vizsgáit kitüntetéssel tette le és most Szegeden élő rokonai értesítést kapnak tőle, hogy néhány nappal ezelőtt kitüntetéssel doktorrá avatták. Az ünnepélyes avatás után a dékán a többi hallgatók és a professorok jelenlétében kijelentette, hogy a würtzburgi egyetemnek nem volt még olyan nőhallgatója, aki ilyen fényes eredménnyel végzett volna.

Dr. Fried Flóra nem is jön haza Magyarországra. Felavatása után azonnal fényes állást ajánlottak fel neki az egyik würtzburgi kórházban, ahol helyét már el is foglalta.

Ugy érezzük valahogy, hogy a szegedi Ferenc József tudományegyetem oktalanul vesztette el ezt a kitüntetéses diplomát, amellyel most joggal büszkélkedhetik a würtzburgi bajor egyetem.

Egyetlen ujságíró sincs a karácsonyi amnesztiások között.

Budapest, december 24. A karácsonyi amnesztia ügyében Thimkó Zoltán koronaügyész helyettes a következőket mondotta:

— Az általános amnesztiában részesítettek számát egészen pontosan nem lehet megállapítani. A járásbíróságok, a főügyészségek és fegyintézetek a hivatalos lap mai számában megjelent kormányzói kézirat alapján megállapítják, hogy hatáskörükben hány olyan elítélt van, akikre ez az általános amnesztia vonatkozik. Körülbelül 850 egyén ügye tartozik ide. Csupa olyan elítéltről van szó, akik valamilyen címen már szabadlábra

kerültek.

— Egyéni kegyelemben 113 elítélt részesül. Ezek kizárólag közönséges bűncselekmények elkövetése miatt ítéltettek el, legnagyobbbrészt lopás, orgazdaság, súlyos testi sértés, rágalmaság, magzatelhajtás és hasonló bűncselekmények címén. Az egyéni kegyelemben részesítettek között 8 hosszú szabadságvesztésre elítélt kommunista is szerepel. Az egyéni kegyelemben részesítettek névsorát nem közöljük a nyilvánossággal, mert nem akarjuk őket kipellengérezni. Ujságíró egy sincs a kegyelemben részesítettek között.

Kitüntetéssel avatták orvosdoktorrá a würtzburgi egyetemen — a szegedi egyetem egyik száműzött hallgatónőjét.

(A Délmagyarország munkatársától.) Öt esztendővel ezelőtt — mint talán még emlékeztet — kinos botrány színhelye volt a szegedi egyetem kórbonczani intézete. Ezzel a botrányval, amelyet a krónika „hullabotrány” néven könyvelt el, sokáig foglalkoztak az ujságok is. Az történt, hogy az egyetem hullarakatárából több darab eltűnt. Az eltűnt hullák egyes részeit a járőrök találták meg

a város mellékutcáin, de az eset teljes egészében sohasem tisztázódott. A hatóságoknak az volt a gyanújuk, hogy az orvostanhallgatók szereztek maguknak ilyen módon tanulmányozási anyagot és amikor megtudták, hogy a hullalopást felfedezték, ijedtükben eldobálták az emberi testrészeket.

Az esetből — a zsidóvallású orvostanhallgatóknak lett kellemetlenségük. Öt évvel eze-

Huszonöt bot körül.)*

Írta: Móra Ferenc.

Most száz esztendeje, 1827 telén a kassai piacon egy sebesen vágató hintó elűtött egy perces kofát. Nagy sokadalom támadt, összeszaladtak a hetivásárosok, a városi hajduk is odaértek éppen akkor, mikor egy részeg csizmadia azt indítványozta, hogy most már a hintót is taszítsák bele a pocsoljába a kofa mellé. Mivel azonban a hintón koronás címer tarkállott, a félhold után kapkodó sasmadár, a városi hajduk a demokrata polgártársat tenyereltették bele a sárba és a hintóban ülő urhölgytől tudakolták meg, hogy nem ment-e a szívére az ijedség.

A hintóban Dessewffy József grófnak a felesége ült, Sztáray Eleonora grófnő, aki valóban sokkal jobban megijedt, mint az öreg perces-asszony. Az már rég fölkecmergett, a sarát is letappogta magáról, ki is káromkodta magát, mire a grófnő annyira föleszmélt, hogy kihajolhatott a kocsiából.

— Nem tört semmije, jóasszony?

— Nem tört? — acsargott a jó asszony mérgesen. — Hát az asszonyságnak nem elég az, hogy összetört a zsoltáros-könyvem? Három garast fitemmel én azért a Mencil fazekasnak.

Tudniillik a nagy urak tíz évvel azelőtt megöltették a szentszövetséget és a kisemberek most kezdték levonni ennek a kegyes cselekedetnek a konzekvenciáit. Csupa olyan cserépbutykosból itták a pálinkát Magyarországon, aminek zsoltároskönyv a mája volt.

— Lásza, még a nevem is rápingálta a fazekas, hadonászott be a kofa a kocsiába egy zöld cserépdarabbal, amin csakugyan rajta volt, hogy „Friscka Rozál ezen mindennapi díjtalossága.”

*) Az az irodalmi jelölés, hogy a szöveg a Móra Ferencé.

— No lekem, csak ennél nagyobb kár sose érje, — mosolyodott el az urhölgy s ami ezüst hatost talált a ridiküljében, azt mind behullajtotta a kofa kötőjébe.

Ezzel a perces-ipar sérelme tökéletes elintézést nyert. Friscka Rozál annyira megbékült, hogy odaállt a lovak elé és el nem akart mozdulni addig, míg a János nevezetű kocsis meg nem ígéri neki, hogy ezután minden hetivásáros napon elűti. Utóljára is úgy kellett ostorral elsuhogtani a lovak előtt.

Hátra volt azonban még a közrenden esett sérelem megöröslése. Ha Dessewffy József liberális mágnás lett volna, akkor oda se nézett volna neki, mert mit veszködjön ilyen csacsisággal, akinek már ugvis liberális híre van? Ő azonban csak olyan „fontolva haladó” magyar ur volt, ennél fogva neki illett tudni, hogy mivel tartozik az ember a polgártársainak, még ha gróf is.

— Hát megint sebesen hajtottál, fiam, János? vette elő a kocsi, mikor a felesége beszámolt neki a piactéri kalandról.

— De méltóságos uram, nem nagyon kell a szürkétet hajtani! — villant föl a János szeme. — Mennek azok maguktól is, követem, mint Jakab napján az istennyila.

— Nem mondta neked az asszonyod, hogy lassíts?

— Mondta az, könyörgöm, még meg is döfött a pararolja nyelivel, de hát úgy van az, méltóságos uram, hogy akinek ostor van a kezében, az akkor is patogtatja, mikor nem akarja.

Ez majdnem úgy hangzott, mint valami politikai szentencia. A gróf sietett közbeszólni.

— Nohát ide hallgass, fiam János! Most elmegy a városkapitány urhoz és megmondod neki, hogy nagyon szépen tiszteltetem, küldjön ide délután három hajdút, azokkal csapatlak én meg téged,

kint a ház előtt, az uccán. Mindenki látta, hogy sebesen hajtottad a szürkétet, hát most azt is hadd lássa mindenki, hogy milyen szépen állod az egy helyet a deresen, még rád olvassák a huszonötöt. Megértetted, fiam János?

— Parancsára megértettem, méltóságos gróf ur! — No hát akkor istenhírével! Estefelé majd jelentkez a hajdukkal.

— Elhatároztam, hogy ez lesz a legjobb nyilvános elégtétel a purgereknek, ha az ő hajdukkal mindenki szemeláttára fogatom le a Jánost. — Írta a gróf mingyárt melegeben meghitt barátjának, Kazinczy Ferenc tekintetes urnak, több nemes vármegyék táblabírájának. (Noha voltak olyan nemes vármegyék is, amelyek feliratban követelték a diétától, hogy toloncolják ki az országból a nemzeti nyelvnek ezen veszedelmes megrontóját, aki rény-nek nevelte a virtust és henyedelmány-nak a slafrokkot.)

A nyilvános szatiszfakciónak azonban váratlan akadály támadt. Az urasági kocsisok sohasé olyan demokrata érzelmű férfiak, mint az uraságok. A János kocsis, ahelyett, hogy a városkapitányhoz ment volna hajdukért, emigrált a szomszéd vármegyébe, Imre grófhöz, József grófnak az öccséhez. Gondolta, ott is csak Dessewffy-kenyéren lesz, még a gazdája haragja elfűstöl. Így esett aztán, hogy a kassai gróf hiába várakozott: hajduk se jöttek, János is elveszett. Ellenben harmadnapra staféta állított be az Imre gróf levelével, aki jelentette, hogy János hajlandó volna már vállalni a huszonöt pácát, de csak házi kezelésben. Az ellen egy szava sincs, ha a gazdájától kapja ki a nyargalót az ereszet alatt, annak jussa van hozzá, kezét is csókol neki érte, de már azt a csufsgót még se tegye vele, hogy a város szemeláttára huzassa le!

— A nyilvános elégtételből nem engedhetek, —